

čež vyhověno bylo odvolání obžalovaného do výroku, že ztrácí živnostenské oprávnění.

Čís. 539.

Zastavení porot (zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 268 sb. z. a n.).

Doba, po kterou má býti činnost porot zastavena, nemusí býti určena ve vládním nařízení, vyslovujícím zastavení. Účinnost nařízení takového není podmíněna tím, by je vláda neprodleně předložila Národnímu shromáždění.

(Rozh. ze dne 23. září 1921, Kr II 406/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 9. března 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem pozdvižení dle § 68 tr. zák. atd. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatečná stížnost obrací se proti příslušnosti výjimečného soudu, před nímž trestní věc byla projednána, domáhajíc se rozhodnutí soudem porotním jako soudem dle čl. VI. b) čís. 3 uvozovacího zákona k trestnímu řádu příslušným, ježto nařízení vlády ze dne 30. prosince 1920 čís. 697 sb. z. a n. o zastavení působnosti porot, nevyslovujíc, že by působnost porot zastavena byla na určitou dobu, nevyhovuje zákonu ze dne 15. dubna 1920, čís. 268 sb. z. a n. a ježto nebylo též, o čemž nabízen důkaz dotazem u předsednictva Národního shromáždění, nařízení o zastavení porot předloženo neprodleně Národnímu shromáždění ku schválení a v předepsané lhůtě tímto schváleno. Avšak nepřislušnost výjimečného soudu uplatňovati bylo obžalovaným, ježto provedení přelíčení před tímto soudem navrženo bylo již ve spisu obžalovacím, ve stadiu dání v obžalovanost. Uplatňování nepřislušnosti zmatečné stížností brání předpis § 219 tr. ř. a okolnost, že výtka ta nespadá pod žádný z taxativně v § 281 tr. ř. vypočtených důvodů zmatečnosti. Budiž proto jen mimochodem podotčeno, že zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 268 sb. z. a n. naprosto nepředepisuje, že by doba trvání zastavení porot musila býti předem určena již v dotyčném vládním nařízení (§ 3 a contrario), že dále neprodleně předložení Národnímu shromáždění nebo výboru dle § 54 ústavní listiny jest sice dle § 2 zákona povinností vlády, jejíž porušení činilo by ji ústavně zodpovědnou, nikoliv však podmínkou účinnosti nařízení o zastavení působnosti porot, jež podmíněna jest jen usnesením podle § 2 a vyhlášením podle §§ 4 a 5 zákona. Proto také nebylo třeba konati šetření, zda povinnosti shora uvedené bylo přesně vyhověno.

Čís. 540.

Podloudný vývoz předmětů potřeby do ciziny (zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.).

K »dopomáhání« ve smyslu § 4 cit. zákona se vyhledává, by pachatel přispěl třetí osobě k uskutečnění podloudného vývozu.

(Rozh. ze dne 24. září 1921, Kr I 904/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 26. října 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle § 4 zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost jest s hlediska uplatňovaných důvodů zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a) a 5 tr. ř. odůvodněna. Obžaloba viní stěžovatele, že dne 1. května 1920 jako poštovní sluha vlakové pošty Trutnov-Libava, tedy jako zaměstnanec veřejného dopravního podniku, prohrěšiv se na svých povinnostech, neoprávněnou dopravu 20 litrů kořalky v ceně 360 Kč, tedy předmětu potřeby v ceně větší než 50 Kč, z Trutnova do Libavy, tudíž do ciziny, způsobil a že tím dopustil se zločinu dle § 4 zákona z 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. Napadeným rozsudkem byl pak stěžovatel skutečně uznán vinným zločinem dle tohoto § 4 a potrestán za to v rámci zákonné sazby trestní. Soud nalézací zjistil, že obžalovaný, nemaje dopravního povolení, zmíněnou kořalku do Libavy, která jest v Německu, když tam jel jako zřízenec vlakové pošty, s sebou vzal, aby ji odtud poslal svému bratru, který bydlí v Berlíně. Toto zjištěné jednání obžalovaného zakládá po názoru nalézacího soudu skutkovou podstatu zločinu dle § 4 zákona z 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. Tento právní názor soudu nalézacího jest však mylným. Především nutno předeslati, že ustanovení zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n., o stíhání podloudného vývozu předmětů potřeby do ciziny jsou rázu výjimečného. Zpráva právního výboru a výboru zásobovacího Národního shromáždění (tisk 2568) i zpravodaj v plenu označují také skutečně zákon tento výslovně jako »výjimečný zákon trestní«, vyvolaný vážnou a obtížnou situací zásobovací. Z motivů k zákonu tomuto, zde právě citovaných, vysvítá pak, že úmysl zákonodárcův nesl se hlavně k tomu, aby pokud možno nejrychlejším a nejpřísnějším stíháním a trestáním bráněno bylo neoprávněnému podloudnému vývozu předmětů potřeby do ciziny, který hlavně na základě průkazů, povolení a osvědčení padělaných, falešných anebo takových, kterých bylo dosaženo úplatky, dosáhl největší výše. Výjimečnost ustanovení tohoto zákona ukládá soudům povinnost, aby při výkladu jeho postupovaly s největší obezřetností a přesností, majíce vždy při tom na paměti ustanovení čl. IV. vyhlášovacího patentu k trestnímu zákonu, dle něhož mohou soudy trestní považovati a trestati jako zločin, přečin anebo přestupek pouze to, co v zákoně trestním výslovně jako zločin, přečin anebo přestupek jest označeno. Obzvláště nesmějí soudy trestní tvořiti nových skutkových povah trestných, o nichž v zákoně se nemluví a jichž se ustanovení zákonů trestních netýkají. Ustanovení § 4 zákona o podloudném vývozu, které vzhledem k jeho doslovu nutno vykládati v souvislosti s předchozími paragrafy téhož zákona, stíhá zaměst-

nance veřejného dopravního podniku, úřadu neb ústavu, oprávněného vydávati listiny vývozní, neb úřední osobu, která má bdíti nad vývozem zboží do ciziny, tehdy, dopomohou-li tyto osoby porušením svých povinností k neoprávněné dopravě. Užívá-li zákon slova »dopomáhati«, nelze tomuto ustanovení rozuměti a je vykládati jinak, než že má na mysli činnost, t. j. podlcudnou a neoprávněnou dopravu osob jiných, ku kteréžto dopravě úřední orgán porušením svých povinností dopomáhá, t. j. k jejímu uskutečnění přispívá. Toho však nelze o stěžovateli tvrditi. Zjištění soudu nalézacího zdá se spíše nasvědčovati tomu, že stěžovatel kořalku sám dopravoval; neoprávněnou dopravu předmětu potřeby nelze však, jak právě doveděno, podřaditi sankci § 4 zákona. Rozsudek soudu nalézacího neobsahuje potřebných skutkových zjištění, aby mohlo býti hned rozhodnuto, zdali a kterého jiného trestného činu než zločinu § 4 zákona čís. 188 obžalovaný se dopustil; zejména nedostává se potřebných skutkových zjištění po stránce subjektivní.

Čís. 541.

Při odsouzení pro přestupek dle § 523 tr. zák. lze uložití tuhé vězení pouze tehdy, jsou-li splněny obě podmínky poslední věty citovaného paragrafu.

(Rozh. ze dne 24. září 1921, Kr I 102/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 5. října 1920, pokud jím byl stěžovatel odsouzen pro přestupek dle § 523 tr. zák. do tuhé vězení, napadený rozsudek v tomto směru zrušil a vyměřil stěžovateli pouze trest jednoduchého vězení.

Důvody:

Nalézací soud, zjistiv o stěžovateli, že čin, zakládající objektivní skutkovou podstatu zločinu dle druhého odstavce § 157 tr. zák., spáchal ve stavu úplné opilosti, do které se připravil, nemaje v úmyslu spáchatí zločin, uznal ho vinným přestupkem dle § 523 tr. zák. Trest byl vyměřen dle poslední věty § 523 tr. zák. tuhým vězením v trvání čtyř měsíců, zostřeným čtyřmi tvrdými ložemi. Tento výrok odůvodněn je v rozsudku tím, že čin spáchán byl při těžším zlém skutku, kterým Františku K-ovi způsobena byla značná škoda. Jak stěžovatel správně namítá, dlužno dle poslední věty § 523 tr. zák. vězení zostřiti tehdy, bylo-li opileci ze zkušenosti známo, že je v opilství podroben prudkým hnutím mysli, kdežto na tuhé vězení uznati jest při větších zlých činech, ale i to pouze tenkrát, byla-li zjištěna zároveň i ona podmínka, za níž dlužno trest zostřiti. Rozsudek nejen neobsahuje naprosto žádných skutkových zjištění, která by nasvědčovala tomu, že obžalovanému bylo ze zkušenosti známo, že jest v opilství podroben prudkým hnutím mysli, zmínka rozsudku, dle níž nevyšlo na jevo, že by se obžalovaný oddával opilství, nasvědčuje spíše opaku, z odůvodnění výroku o trestu pak dlužno souditi, že nalézací soud vycházel při výměře trestu z mylného názoru, jakoby jedinou pod-